

Sygn. akt IV Ka 681/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący:	SSO Ewa Rusin
Protokolant:	Elżbieta Janus

przy udziale Elżbiety Reczuch Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

po rozpoznaniu w dniu 1 grudnia 2017 r.

sprawy **W. S.**

syna E. i R. z domu K.

urodzonego (...) w miejscowości J.

oskarżonego z art. 177 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Świdnicy

z dnia 27 lipca 2017 r. sygnatura akt VI K 646/16

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe postępowania apelacyjnego w tym wymierza 180 zł opłaty za to postępowanie.

Sygn. akt IV Ka 681/17

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Świdnicy wyrokiem z dnia 27 lipca 2017r. sygn. akt VI K646/17:

I. Oskarżonego W. S. uznał za winnego popełnienia tego, że w dniu 8 maja 2016r., na drodze krajowej (...)km, gmina D., woj. (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki (...) o nr rej. (...) 1 nie upewnił się czy ma wystarczające miejsce na wykonanie manewru wyprzedzania i na łuku drogi wykonał manewr wyprzedzania doprowadzając do zderzenia z prawidłowo jadącym pojazdem marki V. (...) o nr rej. (...), w wyniku czego kierujący pojazdem E. L. doznał obrażeń ciała w postaci skręcenia kręgosłupa szyjnego i skręcenia kręgosłupa lędźwiowego powodujące rozstrój zdrowia na okres powyżej dni siedmiu, pasażerka tego samochodu S. L. doznała obrażeń ciała w postaci skręcenia kręgosłupa szyjnego, skręcenia kręgosłupa lędźwiowego, licznych podbiegnięć krwawych min. obu ramion, przedniej powierzchni jamy brzusznej,

obu kończynach dolnych, powodujące rozstrój zdrowia na okres powyżej dni siedmiu, tj. występku z art. 177 § 1 kk i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności,

II. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby lat 2 (dwóch),

III. na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 kk zobowiązał oskarżonego do informowania kuratora o przebiegu okresu próby co 6(sześć) miesięcy,

IV. na podstawie art. 46 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego W. S. na rzecz pokrzywdzonych E. L. i S. L. nawiazki w kwocie po 5.000 (pięć tysięcy złotych) dla każdego z nich,

V. na podstawie art. 42 § 1 kk w zw. z art. 43 § 1 i 3 kk orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 2 (dwóch) lat i zobowiązał oskarżonego do zwrotu dokumentu w postaci prawa jazdy,

VI. zasądził od oskarżonego W. S. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 931,17 złotych, w tym opłatę w kwocie 180złotych.

Z wyrokiem tym nie pogodził się oskarżony, wnosząc apelację za pośrednictwem obrońcy z wyboru.

Na podstawie art. 427 §2, art. 438 pkt 3 i 4 kpk wyrokowi temu zarzucił:

1. uchybienie, polegające na niesłusznym niezastosowaniu środka probacyjnego, określonego w art. 66 kk w postaci warunkowego umorzenia postępowania , pomimo że zostały spełnione wszystkie przesłanki pozwalające na jego zastosowanie, co skutkowało wymierzeniem oskarżonemu kary rażąco niewspółmiernie surowej w stosunku do stopnia jego winy i stopnia społecznej szkodliwości popełnionego przez niego czynu.

2. niesłuszne zastosowanie środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych wszelkiego rodzaju na okres 2 lat, w sytuacji gdy z całokształtu okoliczności sprawy jednoznacznie wynika, że:

- nieprawidłowe zachowanie oskarżonego na drodze publicznej miało charakter incydentalny i nie można go uznać za lekceważenie zasad ostrożności i powodowanie zagrożenia bezpieczeństwa innych uczestników ruchu, a w konsekwencji nie ma potrzeby wyeliminowania oskarżonego jako kierującego pojazdem mechanicznym ze sfery ruchu drogowego;

- oskarżony utrzymuje się wyłącznie z prowadzenia gospodarstwa rolnego, w którym niezbędne jest posiadanie przez niego uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi, w związku z tym orzeczenie zakazu o którym mowa w art. 42 §1 kk byłoby nadmiernym rygoryzmem, nie adekwatnym do wagi i okoliczności popełnionego czynu;

3. błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść rozstrzygnięcia - polegający na pominięciu przez Sąd okoliczności wypłaty przez ubezpieczyciela oskarżonego - (...) S.A kwoty zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na rzecz pokrzywdzonych, będącej skutkiem przebytego wypadku i w konsekwencji nieuzasadnione orzeczenie wobec oskarżonego na rzecz pokrzywdzonych nawiazki w kwocie po 5 000 zł dla każdego z nich, pomimo, że szkoda w postaci doznanej krzywdy została już naprawiona przez ubezpieczyciela oskarżonego.

Na podstawie art. 427 §1 i 437 kpk apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku, poprzez warunkowe umorzenie postępowania na okres próby 1 roku, uchylenie zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, orzeczonego pkt V wyroku oraz uchylenie obowiązku zapłaty nawiazki na rzecz pokrzywdzonych, orzeczonego pkt IV wyroku.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jako niezasadna nie podlega uwzględnieniu.

Sąd Rejonowy poczynił w sprawie obiektywne ustalenia faktyczne, bo oparł je o prawidłowo przeprowadzone i ocenione dowody. Wnioski końcowe co do sprawstwa i zawinienia oskarżonego mieszczą się w granicach swobodnej oceny dowodów, w żadnym wypadku nie można im zarzucić dowolności, wypełniają one wszystkie wskazania art. 7 kpk. Apelujący tych depozycji nie kwestionuje.

Nie znajduje natomiast uznania zarzut apelacji rażącego niewspółmierną surowością rozstrzygnięcia przez wymierzenie oskarżonemu kary zamiast warunkowego umorzenia postępowania w trybie art. 66 kk. Po pierwsze, przewidziana tu probacja ma charakter fakultatywny, cyt. „ sąd może warunkowo umorzyć postępowanie”. Po drugie, podjęcie decyzji o warunkowym umorzeniu postępowania musi być poprzedzone zaistnieniem warunków określonych w § 1 art. 66 kk, głównie ustaleniem, że wina i społeczna szkodliwość czynu nie są znaczne. Nie można zgodzić się z apelującym, iż ową nieznaczność miałyby uzasadniać w niniejszej sprawie nieumyślne zawinienie oskarżonego wynikające z niezachowania należytej ostrożności przy prowadzeniu pojazdu a obrażenia ciała doznane przez pokrzywdzonych, choć bolesne i ograniczające przez pewien czas ich aktywność życiową nie zagrażały ich życiu i nie mają charakteru nieodwracalnego. Pomija tu apelujący, iż oskarżony wykonując manewr wyprzedzania powinien kierować się nie zwykłą ale szczególną ostrożnością (art. 24 ust. 2 prd) , zaś przed podjęciem manewru upewnić się w szczególności, czy ma odpowiednią widoczność i dostateczne miejsce do wyprzedzania bez utrudnienia komukolwiek ruchu (art. 24 ust. 1 pkt. 1) prd). Jak to słusznie wyeksponował Sąd I instancji, wyprzedzanie należy do jednego z najbardziej niebezpiecznych manewrów kierujących pojazdami, co wynika m. in. z faktu, że wyprzedzający musi zjechać na pas drogi pojazdów jadących z naprzeciwka, a zlekceważenie zasad bezpieczeństwa może prowadzić do katastrofalnych, najpoważniejszych skutków dla innych użytkowników drogi. Jak to wynika z niekwestionowanych ustaleń wyroku, oskarżony podjął manewr wyprzedzania jadąc w bezpośredniej bliskości za innym wyprzedzającym (poruszającym się pojazdem marki C.) , przy czym wyprzedzał jednocześnie co najmniej 2 pojazdy na łuku drogi, dostrzegłszy auto pokrzywdzonego E. L. nadjeżdżające z przeciwka, podjął gwałtowne hamowanie i doprowadził do zderzenia obu pojazdów. Wadliwa technika jazdy, zaprezentowana przez oskarżonego, stanowi plagę na polskich drogach, prowadzącą do znaczącej liczby poważnych i groźnych w skutkach wypadków komunikacyjnych. Bagatelizuje więc apelujący wysoki stopień naruszenia przez oskarżonego zasady szczególnej ostrożności z art. 24 pkt. 2 prd.

Także nazbyt lekko apelujący ocenił spowodowane przez oskarżonego skutki na zdrowiu pokrzywdzonych E. L. i S. L., które wywołały rozstrój narządów ciała na okres powyżej dni 7-miu. Doznane przez nich obrażenia kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego, niezależnie od już występujących u pokrzywdzonych schorzeń, są dotkliwe, faktem notoryjnym i wynikającym z doświadczenia życiowego jest długi czas odczuwania dolegliwości bólowych oraz konieczność leczenia rehabilitacyjnego, nie zawsze przynoszącego całkowite zniwelowanie bólu. Nadto pokrzywdzona S. L. doznała także potłuczeń i zasinień wielu miejsc na ciele, także wstrząśnienia siatkówki oka, co skutkowało uznaniem doznania przez nią 7,5 % uszczerbku na zdrowiu.

Zatem ani stopień winy ani społecznej szkodliwości czynu oskarżonego nie są nieznaczne, co wyklucza możliwość zastosowania wobec oskarżonego warunkowego umorzenia postępowania. Akcentowane w tej części uzasadnienia apelacji pozytywne cechy i właściwości oskarżonego, który nie był dotychczas karany sądownie i nie wchodził w konflikty z prawem, prowadził ustabilizowany tryb życia, przyznał się do winy i wyraził żal, to okoliczności słusznie zarachowane przez Sąd Rejonowy jako uzasadniające zastosowanie wobec oskarżonego probacji z art. 69 § 1 kk. Ową probację umożliwiło wymierzenie oskarżonemu kary 10 –ciu miesięcy pozbawienia wolności, kary pozostającej w dolnym progu ustawowego zagrożenia przewidzianego w art. 177 § 1 kk, zatem nie sposób twierdzić, że rażąco niewspółmiernie surowej w rozumieniu art. 438 pkt. 4 kpk.

Orzeczone wobec oskarżonego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres lat 2-ch (pkt. V dyspozycji wyroku) jest rozstrzygnięciem surowym, ale nie niewspółmiernie, co umożliwiłoby zmianę tej części wyroku na korzyść oskarżonego (art. 438 pkt. 4 kpk). Przedmiotowy zakaz można orzec od roku do lat 15-u (art. 39 pkt. 3 kk w zw. z art. 43 § 1 kk) . Podzielić należy argumentację Sądu I instancji, iż ustalona w niniejszym postępowaniu technika i umiejętności oskarżonego w zakresie kierowania pojazdami dowodzą jego szczególnej niefrasobliwości oraz nieostrożności jako kierującego, co przy uwzględnieniu przestępnych skutków takiego postępowania uzasadnia

potrzebę pozbawienia oskarżonego możliwości kierowania pojazdami mechanicznymi na 2 lata, co będzie także łączyło się z koniecznością weryfikacji faktycznych umiejętności oskarżonego w zakresie kierowania pojazdami mechanicznymi w ramach egzaminu na prawo jazdy. Bez znaczenia tu pozostaje prowadzenie przez oskarżonego niewielkiego gospodarstwa rolnego (oskarżony podał jego powierzchnię całkowitą 4,615 ha), przecież oskarżony może osobiście wykonywać prace na polu, nie jest też zjawiskiem odosobnionym korzystanie z płatnych usług rolnych. Orzeczony zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych nie wyklucza korzystania przez oskarżonego z leczenia, naprowadzanego w apelacji, osobisty dojazd własnym autem nie jest jedyną możliwością wizyty u lekarza.

Sąd I instancji słusznie także uznał, iż obrażenia ciała i wszystkie dolegliwości zdrowotne pokrzywdzonych wywołane wypadkiem uzasadniają orzeczenie od oskarżonego nawiązek w trybie art. 46 § 2 kk w kwotach po 5 tys. złotych, przecież nawiazki służą kompensacie szkód i krzywd mających swe źródło w przestępstwie. Przepis art. 46 § 1 kk, mający zastosowanie także w przypadku alternatywnej nawiazki, dopuszcza możliwość jednoczesnego orzeczenia wobec sprawcy obowiązku naprawienia szkody majątkowej i wynagrodzenia za szkodę niemajątkową w postaci zadośćuczynienia.

Omawiany środek kompensacyjny można orzec również wtedy, gdy obowiązek naprawienia szkody ciąży także na innym podmiocie (np. ubezpieczycielu) . „Korzystanie przez sprawcę przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów nie wyłącza ani nakazu orzeczenia obowiązku naprawienia szkody (art. 46 § 1 k.k.), ani możliwości orzeczenia – zamiast tego obowiązku – nawiazki określonej w art. 46 § 2 k.k." (uchwała SN z 20.06.2000 r., I KZP 5/00, OSNKW 2000/7–8, poz. 55). Nadto w świetle uchwały Sądu Najwyższego cyt. „ Sprawca wypadku komunikacyjnego, wobec którego zastosowano środek karny polegający na obowiązku naprawienia szkody (art. 46 § 1 w związku z art. 39 pkt 5 k.k.), może domagać się od ubezpieczyciela – na podstawie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów – zwrotu świadczenia zapłaconego na rzecz pokrzywdzonego" (uchwała SN z 13.07.2011 r., III CZP 31/11, Biul. SN 2011/7, s. 9). Tak więc wypłata odszkodowania pokrzywdzonym przez (...) S.A. za doznany w wypadku uszczerbek na zdrowiu nie wyklucza orzeczenia nawiązek.

Z przytoczonych względów apelacji nie uwzględniono.

O kosztach sądowych postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art.636 § 1 kpk i art. 629 kpk oraz na podstawie art.8 w zw. z art.7 ustawy o opłatach w sprawach karnych z dnia 23 czerwca 1973r./tj. DZ. U. Nr 49, poz. 223 z późn. zm./, obciążając nimi oskarżonego wobec przegrania apelacji.